

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

PÄIVIEN TAVOITTEET ja mitä saatu aikaiseksi

Yhteisvoimin pakkoa vähentämään

Koulutuspäivä ja verkostotapaaminen

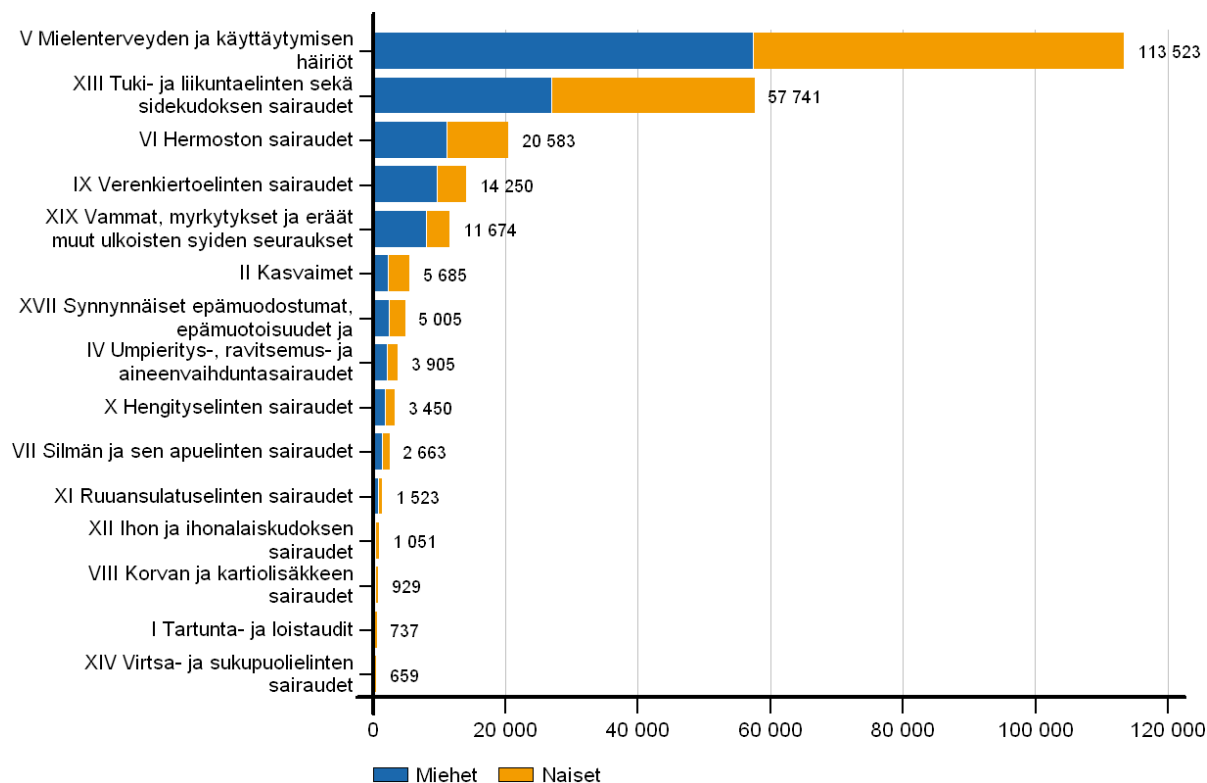
Biomedicum 6 - 7.11.2014

Muutoksen tarve?

Työkyvyttömyyseläkkeet ja mielenterveyden häiriöt

Suomessa asuvat kaikki työkyvyttömyyseläkkeensaajat sairauspääryhmittäin
2012

ETK / Eläketurvakeskus, Kansaneläkelaitos

Mieli-suunnitelma perustana

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Yhteiset linjaukset mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015

I Asiakkaan asemaa vahvistetaan

- Ehdotukset 1 - 5

II Panostetaan ehkäisyyn

- Ehdotukset 6 - 7

III Palvelut toteutetaan toimivana kokonaisuutena

- Ehdotukset 8 - 13

IV Ohjauskeinoja kehitetään

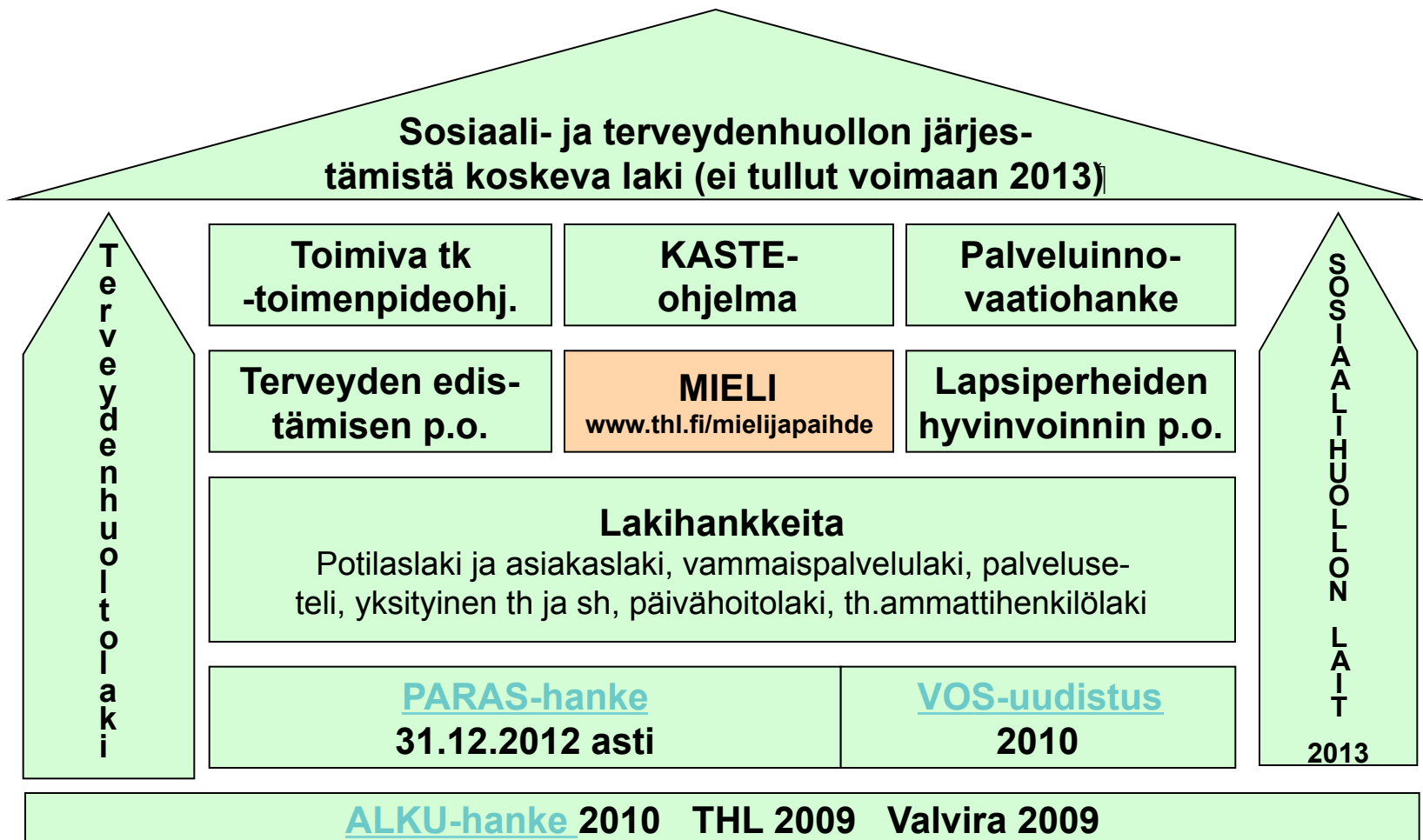
- Ehdotukset 14 - 18

Mieli 2009 – 2015 ja WHO 2013*

- **Asiakkaan asemaa vahvistetaan**
 - **Panostetaan ehkäisyyn**
 - **Palvelut toteutetaan toimivana kokonaisuutena**
 - **Ohjauskeinoja kehitetään**
- *WHO: *Comprehensive mental health action plan 2013–2020*; [ISBN: 978 92 4 150602](#)
- The European Mental Health Action Plan [WHO](#)
- To strengthen effective leadership and governance for mental health
 - To provide comprehensive, integrated and responsive mental health and social care services in community-based settings
 - To implement strategies for promotion and prevention in mental health
 - To strengthen information systems, evidence and research for mental health
 - + six cross-cutting principles and approaches
-

Osa isompaa kokonaisuutta

Olli Kerola 2009

Yhteiset linjaukset mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015

I Asiakkaan asemaa vahvistetaan

- Ehdotukset 1 - 5

II Panostetaan ehkäisyyn

- Ehdotukset 6 - 7

III Palvelut toteutetaan toimivana kokonaisuutena

- Ehdotukset 8 - 13

IV Ohjauskeinoja kehitetään

- Ehdotukset 14 - 18

MIELI-SUUNNITELMAN EHDOTUKSET

1. Asiakkaan asemaa vahvistetaan

Ehdotukset 1-5

1. Mielenterveys- ja päihdeongelmaisten yhdenvertaisuus hoitoon pääsyssä
2. Matala kynnyksen yhden oven periaatteella
3. Kokemusasiantuntijat mukaan
4. **Pakon käyttöä koskevat säädökset yhteen lakiin, ulkopuolisen asiantuntijan arvio (second opinion) ja pakon vähentämishjelma**
5. Toimeentuloturva hoitoon motivoivaksi ja työhön paluuta helpottavaksi

2. Panostetaan ehkäisyyn

Ehdotukset 6-7

6. Mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisemiseksi keskitytään kolmeen osa-alueeseen:
 - Alkoholiverotusta korotetaan merkittävästi vuoden 2009 tasosta.
 - Vahvistetaan hyvinvointia tukevia yhteisöjä ja lisätään kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin ratkaisuihin.
 - Tunnistetaan ja ehkäistään mielenterveys- ja päihdeongelmien siirtyminen yli sukupolvien.
7. Mielenterveys- ja päihdetyön strategian osaksi kuntastrategiaa. Ehkäisevän ja edistävän mielenterveys- ja päihdetyön asemaa vahvistetaan alueellisilla koordinaattoreilla.

3. Palvelut toteutetaan toimivana kokonaisuutena

Ehdotukset 8-13

8. Julkiset, kolmannen sektorin ja yksityissektorin mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivaksi palvelukokonaisuudeksi.
9. Kunnat tehostavat perus- ja avopalveluja lisäämällä mielenterveys- ja päihdetyön päivystyksellisiä, liikkuvia ja konsultaatiopalveluja, jolloin laitospaikkojen tarve vähitellen vähenee. Erikoistason mielenterveys- ja päihdepalveluiden avohoito yhdistetään. Psykiatrinen sairaalahoido siirretään yleissairaaloitten yhteyteen.
10. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyö toteutetaan erikoispalvelujen tuella ensisijaisesti lapsen omassa arjisessa elinympäristössä kodissa, päivähoidossa tai koulussa.
11. Työikäisten mielenterveys- ja päihdehäiriöiden ehkäisyä ja varhaista puuttumista edistetään
12. Työikäisten mielenterveys- ja päihdeongelmaisten työttömien työkykyongelmiin puututaan ajoissa, kuntoutujien työllistymisedellytyksiä parannetaan.
13. Ikääntyvien mielenterveyshäiriöihin ja päihdeongelmiin puututaan ajoissa ja kehitetään ikääntyneille sopivia hoitomuotoja.

4. Ohjauskeinoja vahvistetaan

Ehdotukset 14-18

14. Mielenterveystyön opetuksen minimisäällöt määritellään ja sisällytetään päihdetyön opetuksen minimisäältöjen kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon peruskoulutuksen opetusohjelmiin.
15. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kokoaa mielenterveys- ja päihdetyön suositukset yhteen tietokantaan, huolehtii keskeisimpien suositusten päivittämisestä ja toteutumisen seurannasta. THL tukee mielenterveys- ja päihdetyön suositusten ja hyvien käytäntöjen toimeenpanoa.
16. Kaikki hallinnon alat ottavat huomioon toimintansa ja päätöksensä vaikutuksen kansalaisten mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön. Mielenterveys- ja päihdetyön suunnittelun ja kehittämisen valtakunnallista koordinaatiota yhdistetään.
17. Lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon valtion-osuuksien määrää sekä kohdennetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoimintaan suunnattuja valtionavustuksia perustason mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämiseksi. Lisäksi tehostetaan muiden palvelujärjestelmän kehittämistyöhön käytettävien rahoitusmahdollisuuksien käyttöä.
18. Sosiaali- ja terveysministeriö päivittää mielenterveyslain, päihdehuoltolain ja raittiustyölain sekä selvittää mahdollisuuden yhdistää mielenterveys- ja päihdehuoltolait.

STM:n mielenterveys- ja päihdesuunnitelman toimeenpanon ohjausryhmän tekemä väliarviointi Mieli-suunnitelman toimeenpanon etenemisestä

- Mitä edistystä?
- Väliarvion pohjalta erityisesti tehostettavia toimenpiteitä?

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelman puoliväliarviointi

- miten on edistytty eri ehdotusten osalta mielenterveys- ja päihdetyön kehittämisessä vuoteen 2015?

EHDOTUKSET

Asiakkaan aseman vahvistaminen

- E1: Yhdenvertaisuus
- E2: Yhden oven periaate
- E3: Vertaistoimijuus, kokemusasiantuntijuus
- E4: Tahdosta riippumaton hoito
- E5: Toimeentuloturvan parantaminen

Edistävän ja ehkäisevän työn kehittäminen

- E6: Alkoholiverotus - Hyvinvointia tukevat yhteisöt - Ylisukupolvisuus
- E7: Strategiatyö, alueelliset koordinaattorit

Palvelujärjestelmä

- E8: Palvelukokonaisuuden koordinointi
- E9: Perus- ja avopalvelujen kehittäminen
- E10: Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyö
- E11: Työterveyshuollon rooli
- E12: Työllistymisedellytykset
- E13: Ikääntyvän väestön mielenterveys- ja päihdetyö

Ohjauskeinot

- E14: Opetus
- E15: Suositukset
- E16: Valtakunnallinen koordinaatio
- E17: Resurssit
- E18: Lainsäädäntö

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

LAINSÄÄDÄNTÖ

- Terveystenhuoltolaki §
- Järjestämislaki (SoTe-uudistus)
- Sosiaalihuollon lait
- **Mielenterveyslain muutokset §**
- **Päivystysasetus 652/2013 §**
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittaminen -lakiesitys STM**
- *Jatkossa mielenterveyslain ja päihdehuoltolain kokonaisuudistukset*

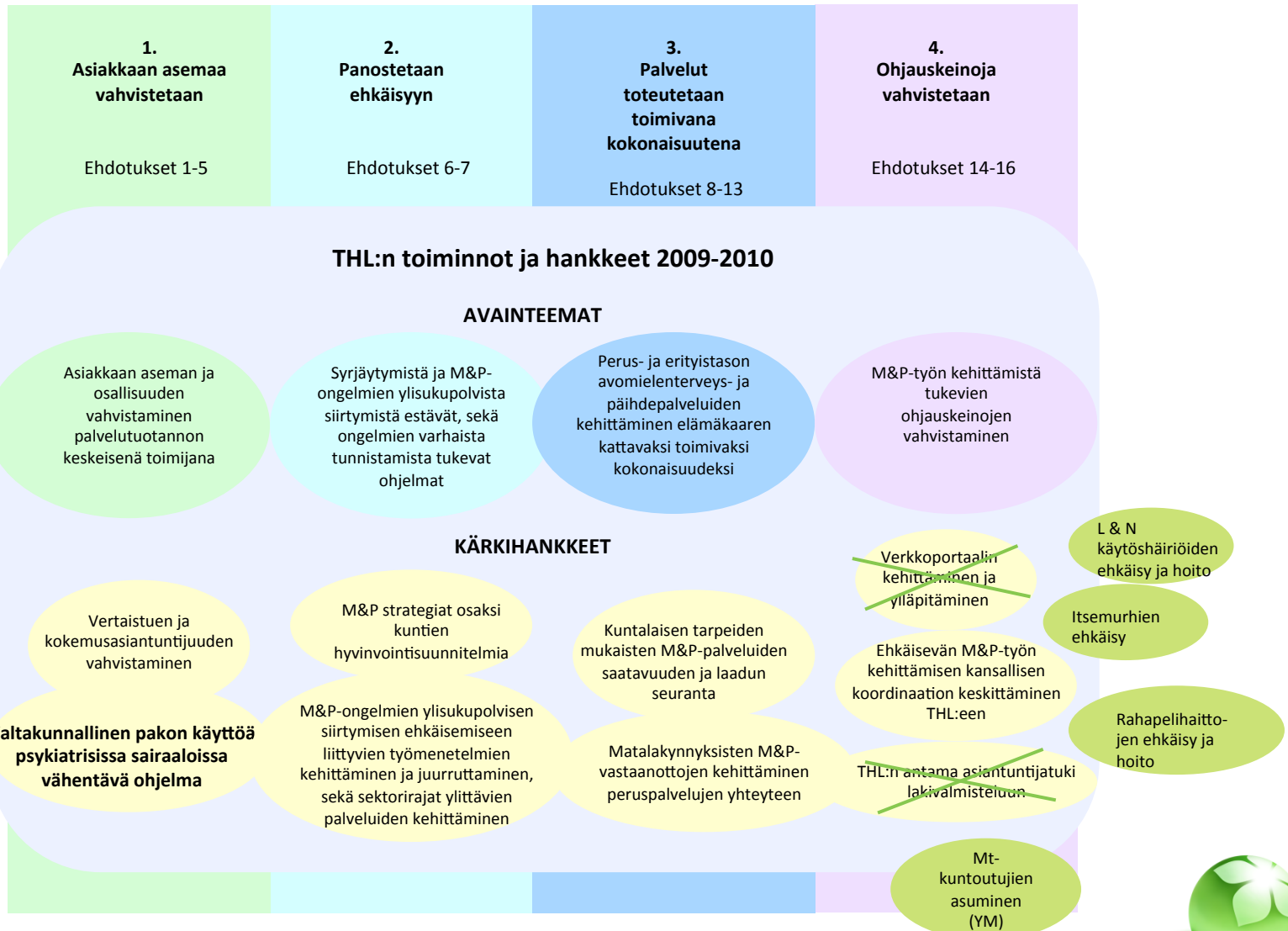

THL TOIMEENPANOssa

- Kunnat ja kuntainliitot, shp:t, muut toimijat
 - Materiaalit: esitteet, slaidit, verkkosivut
 - julkaisut
 - Tilaisuudet
 - verkostot
 - neuvonta, ohjaus
- Kärkihankkeet
- Lainsäädäntö
- THL:n yhteistyö- ja omat projektit
- KASTE-hankkeet
- Tiedon tuottaminen

THL:n TOIMEENPANOSUUNNITELMA

THL:n PAKONVÄHENTÄMISTYÖRYHMÄ

- Työryhmän kokonaissuunnitelma
 - Työkirja valmiiksi
 - Toiminta yhdistynyt Pohjoismaisen verkoston Suomen osaston kanssa
 - Verkostokokoukset vuosittain
 - Tilastoseuranta, benchmarking
 - Alueiden omat pakonvähentämissuunnitelmat

[linkki](#)

[facebook: Pohjoismainen verkosto pakon käytön vähentämiseksi hoidossa](#)

www.thl.fi/mielijapaihde

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

